

Revisionsrapport

Upphandlings- verksamheten

Södertörns brandförsvarsförbund

November 2013
Jan Nilsson
Certifierad kommunal revisor

Innehållsförteckning

1.	Sammanfattande bedömning och rekommendationer.....	2
2.	Inledning.....	4
2.1.	Bakgrund	4
2.2.	Revisionsfrågor och metod.....	4
2.3.	Avgränsning och redovisning.....	4
3.	Extern och internt regelverk	5
3.1.	Extern regelverk.....	5
3.2.	Internt regelverk.....	6
3.2.1.	Upphandlingsreglemente	6
3.2.2.	PM över upphandlingsprocessen	6
3.2.3.	Delegationsordning	7
3.2.4.	Dokumenthanteringsplan	7
3.3.	Kommentarer	7
4.	Organisation, ansvarsfördelning och inköpsvolym	8
4.1.	Organisation och ansvarsfördelning	8
4.2.	Inköpsvolym	9
4.3.	Kommentarer	9
5.	Tillbyggnad av Lindvreten	10
5.1.	Beslut.....	10
5.2.	Upphandling.....	10
5.3.	Ekonomi inkl styrning och uppföljning	12
5.4.	Kommentarer	13
6.	Avslutande kommentarer.....	14

1. Sammanfattande bedömning och rekommendationer

På uppdrag av förbundets förtroendevalda revisorer har PwC genomfört en granskning av förbundets upphandlingsverksamhet, utifrån nedanstående revisionsfrågor:

1. Är förbundets upphandlingsverksamhet ändamålsenlig utifrån organisation, ansvarsfördelning och internt regelverk?
2. Tillämpas externt och internt regelverk kring upphandling på ett tillfredsställande sätt inom förbundet?

Kopplat till verifieringen av fråga två har vi genomfört en fallstudie av utbyggnad av Lindvreten, för att följa upp om grundkriterierna är uppfyllda enligt LOU, samt om styrning och uppföljning av investeringsprojektet hittills skett på ett ändamålsenligt sätt.

Efter genomförd granskning bedömer vi att förbundets upphandlingsverksamhet i huvudsak är ändamålsenlig utifrån organisation och ansvarsfördelning. Det interna regelverket bedöms inte i alla delar vara ändamålsenligt, eftersom styrande och stödjande dokument är inaktuella i och med ändringar i upphandlingslagstiftningen samt nuvarande ansvarsfördelning inom området.

I dagsläget finns ingen samlad information kring upphandlingsverksamheten på förbundets intranät, vilket är en brist som även bedöms negativt kunna påverka avtalstroheten. Granskningen visar vidare att följsamheten kring reglerna att upprätta direktupphandlingsrapport inte är tillfredsställande.

Utifrån genomförd granskning bedömer vi att upphandlingen av totalentreprenaden kring tillbyggnad Lindvreten genomförts utifrån huvudreglerna i upphandlingslagstiftningen. Företagen som genomfört förstudierna inför tillbyggnaden har direktupphandlats och vi kan konstatera att värdet för dessa upphandlingar understiger gränsen för direktupphandling.

Hifab AB som är ansvarig för projektledning m m har inte upphandlats av förbundet utan avropats genom ett ramavtal som Huddinge kommuns har via sitt fastighetsbolag Hüge Bostäder AB. Bakgrunden till detta är att Lindvreten ursprungligen uppfördes av Huddinge kommuns fastighetsbolag och därefter såldes till förbundet. I den ursprungliga byggnationen av Lindvreten anlätades Hifab AB av fastighetsbolaget. Mot den bakgrunden bedömdes Hifab AB ha grundläggande kunskaper om den ursprungliga byggnaden, som även är säkerhetsklassad eftersom den innehåller en ledningscentral. Oaktat detta kan vi konstatera att det använda ramavtalet inte formellt omfattar förbundet, varför avrop av dessa tjänster kan ifrågasättas utifrån gällande regelverk inom upphandlingsområdet.

Leverantörer för arkitekttjänster och de olika delprojekteringarna har direktupphandlats och vi kan konstatera att värdet för dessa upphandlingar understiger gränsen för direktupphandling i LOU.

Den ekonomiska styrningen och uppföljningen av investeringsprojektet bedöms hittills i stort vara tillräcklig, utifrån en genomgång av projektet utifrån frekvens i ekonomisk rapportering och uppföljning, betalningsplaner kontra faktisk fakturering samt hittillsvarande ändrings- och tilläggsarbeten.

Brister har dock konstaterats kring klassificering mellan investeringsutgifter och driftkostnader i tillbyggnadsprojektet, då endast 160 tkr bokförts som investeringsutgifter av totalt bokfört belopp under 2012 på 1 562 tkr. Resten har bokförts som driftkostnader. För 2013 har dock en rättvisande klassificering skett.

Den verksamhetsmässiga styrningen och uppföljningen, utifrån frekvens av byggmöten och rapportering som skett till direktionen om projektets fortskridande, bedöms tillräcklig.

Vi bedömer vidare att projektdokumentationen håller en tillfredsställande standard. Vid granskningstillfället var projektets grunddokumentation diarieförd på ett ändamålsenligt sätt. Övrig dokumentation, som har karaktären av arbetsmaterial, finns digitalt i det webbaserade systemet Pärmen. Efter att projektet har avslutats ska även denna dokumentation diarieföras.

Utifrån granskningsresultatet lämnas följande rekommendationer:

- Uppdatera upphandlingsreglementet och PM över upphandlingsverksamheten samt säkerställ att de reviderade dokumenten ånyo fastställs av direktionen respektive brandchefen.
- Säkerställ att information lämnas om förbundets upphandlingsverksamhet under en särskild rubrik på intranätet samt att länkar finns till uppdaterade styrande och stödjande dokument inom området, såsom SKL Kommentus¹ avtalsdatabas samt egna upphandlade ramavtal.
- Säkerställ att en rättvisande klassificering sker mellan investeringsutgifter och driftkostnader i investeringsprojekt.

Avslutningsvis vill vi påtala vikten av att Södertörns brandförsvarsförbund tillsammans med Brandkåren Attunda verkar för enhetliga styrande och stödjande dokument inom upphandlingsområdet, inkl arbetsformer. Detta inom ramen för den långtgående samverkan som numera finns mellan de båda förbunden.

¹ En inköpscentral i bolagsform som ägs av Sveriges kommuner och landsting (SKL).

2. Inledning

2.1. Bakgrund

Upphandling av varor och tjänster sker i olika utsträckning inom i princip alla kommunala verksamheter och styrs av lagen om offentlig upphandling (LOU). Lagen innebär i korthet att all offentlig upphandling lagregleras och får inte göras på ett sådant sätt att leverantörer särbehandlas, vare sig positivt eller negativt. Det är således viktigt med regler och riktlinjer för hur upphandling av varor och tjänster ska ske och att dessa efterlevs. Vidare är det viktigt att det finns en tydlig organisation och ansvarsfördelning kring upphandling.

Mot ovanstående bakgrund har förbundets förtroendevalda revisorer uppdragit åt PwC att genomföra en granskning av förbundets upphandlingsverksamhet.

2.2. Revisionsfrågor och metod

Revisionsfrågor

1. Är förbundets upphandlingsverksamhet ändamålsenlig utifrån organisation, ansvarsfördelning och internt regelverk?
2. Tillämpas externt och internt regelverk kring upphandling på ett tillfredsställande sätt inom förbundet?

Kopplat till verifieringen av fråga två har vi genomfört en fallstudie av tillbyggnad av Lindvreten, för att följa upp huruvida grundkriterierna är uppfyllda enligt LOU, samt om styrning och uppföljning av investeringsprojektet hittills skett på ett ändamålsenligt sätt. Utöver detta har ingen generell granskning skett kring avtalstroheten till gällande ramavtal.

Uppföljning har även skett av vidtagna åtgärder med anledning av tidigare granskning av upphandlingsverksamheten, som finns dokumenterad i en revisionsrapport daterad i oktober 2006.

Granskningsobjekt är förbundsdirektionen och använd granskningsmetod innebär en genomgång av relevant skriftlig dokumentation inkl ekonomisk redovisning. Vidare har intervjuer genomförts med verksamhetsansvariga.

2.3. Avgränsning och redovisning

Granskningen har avgränsats till följande delar:

- Externt och internt regelverk
- Organisation och ansvarsfördelning
- Tillbyggnad av Lindvreten

Under respektive avsnitt redovisas granskningsresultatet under rubriken kommentarer. Vidare finns ett avsnitt med avslutande kommentarer samt ett avsnitt med en sammanfattande bedömning och rekommendationer. Det sistnämnda avsnittet återfinns först i rapporten.

3. Extern och internt regelverk

3.1. Externt regelverk

Kommunens upphandlingar regleras i lagen (2007:1091) om offentlig upphandling (LOU). Vidare finns ett antal förordningar inom området, vilka inte närmare berörs i detta delavsnitt.

Syftet med upphandlingsreglerna i LOU är att de upphandlande myndigheterna och enheterna² ska använda de offentliga medel som finansierar verksamheten på bästa sätt genom att dra nytta av konkurrensen på aktuell marknad. Regelverket syftar också till att ge leverantörer en möjlighet att tävla på samma villkor i varje upphandling.

Med offentlig upphandling menas de åtgärder en upphandlande myndighet eller enhet vidtar för att tilldela ett kontrakt eller ingå ett ramavtal avseende varor, tjänster eller byggentreprenader. De upphandlande myndigheterna har därmed att följa LOU vid all köp, hyra och leasing av varor och tjänster, med några undantag.

I november 2007 antogs två nya lagar som ersätter lagen (1992:1528) om offentlig upphandling. Den första är lagen (2007:1091) om offentlig upphandling den s k klassiska lagen eller LOU. Den andra är lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster, den s k försörjningslagen eller LUF.

Utifrån lagstiftningen gäller fem grundläggande principer för all upphandling av varor, tjänster och byggentreprenader, såsom:

- Principen om ickediskriminering
- Likabehandlingsprincipen
- Proportionalitetsprincipen
- Transparensprincipen
- Ömsesidighetsprincipen

Vid all upphandling, utom direktupphandling, krävs att den upphandlande myndigheten tar fram ett förfrågningsunderlag med administrativa föreskrifter, kravspecifikation och kommersiella villkor. Förfrågningsunderlaget ska, i enlighet med tidigare nämnda principer, innehålla tydliga utvärderingskriterier och utformas på ett sådant sätt att inte vissa leverantörer gynnas respektive missgynnas.

Skälen för samtliga beslut och vad som förekommit i övrigt under upphandlingsprocessen ska dokumenteras och förvaras i en upphandlingsakt, inklusive protokoll samt anteckningar som förts vid eventuella intervjuer med anbudsgivare. Den upp-

² I tidigare LOU användes begreppet upphandlande enhet. Begreppet kvarstår i försörjningslagen, men är utbytt mot upphandlande myndighet i den klassiska lagen. Med myndighet jämställs beslutande församlingar i kommuner och landsting och kommunala bolag m.m. enligt 2 kap 12 § LOU, samt sammanslutningar av en eller flera myndigheter, t ex kommunalförbund.

handlande myndigheten ska på eget initiativ lämna upplysningar om tilldelningsbeslut och skälet till val av leverantör.

Nämnas bör också att ett antal skärpningar i upphandlingslagarna trädde i kraft 2010-07-01. Exempelvis har en sanktionsavgift införts vid otillåten direktupphandling. Vidare har gränsen för lågt värde/direktupphandling laggs fast till 15 % av tröskelvärdena, vilket i nuläget motsvarar ca 285 tkr enligt LOU respektive ca 569 tkr enligt LUF.

3.2. Internt regelverk

Det samlade interna regelverket, som på olika sätt reglerar upphandlingsverksamheten i förbundet, utgörs av följande:

- Upphandlingsreglemente
- PM över upphandlingsprocessen
- Delegationsordning
- Dokumenthanteringsplan

3.2.1. Upphandlingsreglemente

Förbundsdirektionen fastställde 2004-07-17 ett upphandlingsreglemente, som innehåller följande delar:

- Lag om offentlig upphandling
- Ansvar för upphandling
- Etik
- Miljökrav
- Strategi
- Upphandlingsprocess
- Direktupphandling

Förbundet har som upphandlande enhet fastställt en övre gräns på två basbelopp för direktupphandling av varor och sex basbelopp för upphandling av tjänster³ i reglementet. Numera anges en generell gräns för direktupphandling i LOU (delavsnitt 3.1).

En speciell blankett ska, enligt upphandlingsreglementet, fyllas i vid direktupphandling, där anledningen till att direktupphandling valts ska dokumenteras.

3.2.2. PM över upphandlingsprocessen

Utifrån vår tidigare granskning av upphandlingsverksamheten 2006 har förbundet utarbetat ett PM inom området, vars syfte är att förtydliga hur gällande upphandlingsreglemente ska tillämpas. I dokumentet finns även ett flödesschema över hur upphandling ska ske.

³ Basbeloppet för 2013 är 44,5 tkr, vilket innebär en direktupphandlingsgräns för varor på 89 tkr och för tjänster 267,0 tkr. Dessa gränser är dock överspelade eftersom direktupphandlingsgränsen numera anges direkt i LOU.

PM:et har status av en riktlinje och är godkänd av brandchefen 2007-10-05.

3.2.3. Delegationsordning

Delegationsordning reviderades senast av direktionen 2012-02-03. Huvuddelen av besluten är delegerade till brandchefen, med rätt till vidaredelegation. Beslutad delegationsordning innehåller både en förteckning av direktionsbeslut, delegationsbeslut (krav på återrapportering) och verkställighet (ej krav på återrapportering).

Brandchefen har återrapporterat till direktionen hur vidaredelegationen har utnyttjats.

Upphandling ses som verkställighet inom fastställd drift- och investeringsbudget. Rätten att teckna upphandlings- och ramavtal följer firmateckningsrätten.

3.2.4. Dokumenthanteringsplan

En ny dokumenthanteringsplan fastställdes av direktionen 2013-05-31 och ersätter tidigare plan som ursprungligen fastställdes 2005-07-01, men har reviderats löpande och utifrån tidigare granskning av upphandlingsprocessen. I ursprunglig plan framgick att endast anbudsprotokoll och beslut vid upphandling "bör bevaras", vilket innebar oklara gallringsfrister kontra vilka som behöver bevaras efter en upphandling.

Nu gällande dokumenthanteringsplan har upphandlingsdokumentation delats upp följande ärendegrupper:

- Före upphandling
- Initiering av upphandlingsärende och framtagning av förfrågningsunderlag
- Vid urvalsupphandling, selektiv upphandling och förhandlad upphandling
- Anbudstiden
- Anbudsprövning och utvärdering
- Beslut och avtalstecknande

3.3. Kommentarer

Det interna regelverket för upphandling i förbundet bedöms inte i alla delar vara ändamålsenligt, eftersom styrande och stödjande dokument är inaktuella i och med ändringar i upphandlingslagstiftningen samt nuvarande ansvarsfördelning inom området.

- Uppdatera upphandlingsreglementet och PM över upphandlingsverksamheten samt säkerställ att de reviderade dokumenten ånyo fastställs av direktionen respektive brandchefen.

Granskningen visar att följsamheten kring reglerna att upprätta direktupphandlingsrapport inte är tillfredsställande. För att kunna avgöra när direkt-

upphandlingsrapport ska användas behöver förbundet lägga ut information på intranätet kring gällande ramavtal, digital direktupphandlingsblankett samt att exempelvis fastställa att kontakt alltid ska ske med ekonomifunktionen innan inköp sker, t ex över en viss beloppsgräns. I dagsläget finns ingen samlad information kring upphandlingsverksamheten på förbundets intranät, vilket är en brist som även bedöms negativt kunna påverka avtalstroheten. Någon generell uppföljning av avtalstroheten har dock inte skett inom ramen för denna granskning.

- Säkerställ att information lämnas om förbundets upphandlingsverksamhet under en särskild rubrik på intranätet samt att länkar finns till uppdaterade styrande och stödjande dokument inom området, såsom SKL Kommentus avtalsdatabas samt egna upphandlade ramavtal.

Upphandling hanteras som verkställighet inom fastställd drift- och investeringsbudget samt givna budgetansvar och fastställd firmateckningsrätt, vilket får anses vara en rimlig hantering.

Förbundets dokumenthanteringsplan bedöms numera vara fullständig och håller en god standard, när det gäller vilken dokumentation som ska bevaras avseende en upphandling. Vidare kan vi konstatera att relevant dokumentation kring en upphandling i dagsläget diarieförs på ett enhetligt sätt, dvs via ett samlat diarienummer. Vid förra granskningen av upphandlingsverksamheten konstaterade vi att anbud, tilldelningsbeslut och avtal/beställning etc hade olika diarienummer och hanterades inte som ett gemensamt ärende, vilket bedömdes försvåra överblick och återsökbarhet.

Miljökrav bedöms beaktas i tillämpliga delar i upphandlingsverksamheten utifrån vad som regleras i upphandlingsreglemente och den miljöpolicy som fastställts av direktionen. Detta framgår av genomförd fallstudie och dess miljöprofil, som redovisas i avsnitt 5.

4. Organisation, ansvarsfördelning och inköpsvolym

4.1. Organisation och ansvarsfördelning

Förbundsdirektionen har det övergripande ansvaret för att gällande lagar, förordningar och upphandlingsreglemente följs. Enligt styrande och stödjande dokument administrerar ekonomifunktionen upphandling av ramavtal. I praktiken hanteras upphandlingsverksamheten av förbundets tekniske chef och ekonomichef samt administrativ chef i Brandkåren Attunda. Den senare i och med samverkan som numera sker mellan de två kommunalförbunden inom bland annat ekonomi, löner och administration. När det gäller upphandling samverkar förbunden när det gäller följande:

- Samordnade upphandlingar
- Annonsering av upphandlingar i systemet Wisma Opic
- Råd och stöd inom upphandlingsområdet

Ramavtal inom förbundet har historiskt tecknats via egen försorg eller med hjälp av medlemskommunerna (främst Huddinge kommun), Verva (f d Statskontoret), SKL Kommentus eller MSB (myndigheten för samhällsskydd och beredskap).

Enligt avtal med Huddinge kommun, daterat 1992-11-10, har förbundet möjlighet att köpa vissa konsulttjänster, när det gäller större upphandlingar från kommunens upphandlingsfunktion. Enligt uppgift används inte detta avtal längre, även om det formellt inte är uppsagt.

Förbundet är numera med i stort sätt alla samordnade upphandlingar som SKL Kommentus genomför och har därigenom i dagsläget tillgång till ett 60-tal ramavtal inom ett 40-tal varu- och tjänsteområden.

Förbundet har i vissa fall använt ramavtal som förhandlats fram av medlemskommunerna, främst Huddinge och Haninge (delavsnitt 5.2). Vidare har förbundet historiskt deltagit i vissa kommunövergripande upphandlingar som genomförts av de s k Södertörnskommunerna. Ramavtal via MSB används också för inköp av räddningsfordon, så kallade basbilar.

4.2. Inköpsvolym

Förbundet köpte varor och tjänster för ca 40,0 mnkr under 2012, vilket är ca 14 % av de totala verksamhetskostnaderna. Budgeterade investeringsutgifter för 2013 uppgår till 13,6 mnkr, exkl tillbyggnad av Lindvreten redovisas i avsnitt 5.

4.3. Kommentarer

Nuvarande organisation och ansvarsfördelning kring upphandling bedöms i stort vara ändamålsenlig, men den framgår inte av styrande och stödjande dokument inom upphandlingsområdet på grund av att dessa dokument inte är aktuella i alla delar.

5. Tillbyggnad av Lindvreten

5.1. Beshut

Brandchefen fick i uppdrag av direktionen 2006-10-13 att utreda lokalbehovet på Lindvreten. Resultatet redovisades för direktionen 2009-02-06 och beslut togs 2009-09-11 om att gå vidare med projektet.

En första förstudie togs fram av Tyrens Temaplan AB 2008-10-07. Efter genomfört markköp⁴, fastighetssammanslagning samt revidering av funktion och ytbehov togs en ny förstudie fram av Projektbyrån i Stockholm AB 2011-05-03.

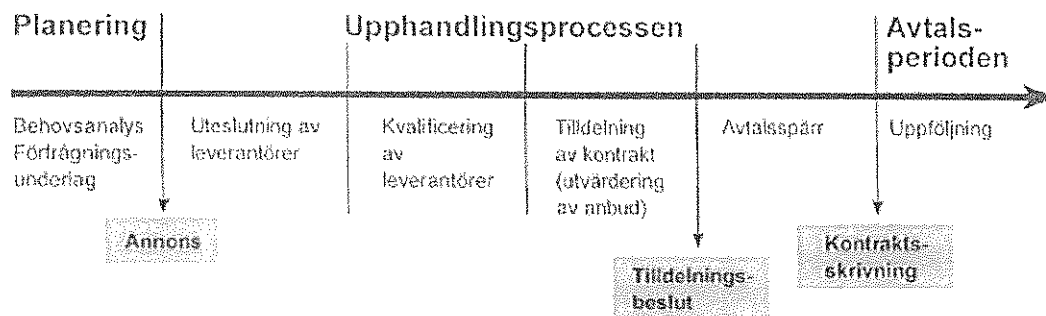
Direktionen beslutade 2011-09-09 att:

- Godkänna det reviderade förslaget för tillbyggnad av Lindvreten enligt förstudie 2011-05-03.
- Ge brandchefen i uppdrag att genomföra projektering och upphandling.

Bygglov för tillbyggnad av Lindvreten beslutades 2012-08-16 av Huddinge kommuns miljö- och samhällsbyggnadsförvaltning.

5.2. Upphandling

Upphandlingsprocessen kan åskådliggöras i nedanstående schematiska figur, som är hämtad från Konkurrensverkets skrift Upphandlingsreglerna – en introduktion.

Nedan beskrivs huvudstegen i upphandlingsprocessen kring tillbyggnad av Lindvreten.

Förstudierna i projektet som togs fram av Tyrens Temaplan AB 2008 och Projektbyrån i Stockholm AB 2011. Dessa företag har direktupphandlats.

För byggherrefunktion/projektledning m m anlitade förbundet Hifab AB, via ett ramavtal som Huddinge kommuns fastighetsbolag Huge Bostäder AB har.

⁴ Marken för tillbyggnad av Lindvreten förvärvades av Huddinge kommun under 2010. Köpeskillingen uppgår till 4,0 mnkr.

Vidare har olika företag direktupphandlats för arkitekttjänster och olika delprojekteringar. Offerter finns för dessa arbeten.

I nedanstående sammanställning har vi följt upp vad respektive leverantör har fakturerat förbundet under 2011 till 2013 (t o m 15/11).

Leverantör (belopp i tkr exkl moms)	2011	2012⁵	2013	Totalt
Projektbyrå i Stockholm AB	169	0	0	169
Visby ark	21	208	1	230
VVS Design konsult AB	60	125	32	217
Sweco Infrastructure AB	0	266	0	266
Hifab AB	0	808	630	1 438
Peab Sverige AB	0	0	20 141	20 141
SundaHus i Linköping AB	0	0	48	48
JV byggprojekt i Tumba	73	0	0	73

Byggprojektet upphandlades som en totalentreprenad, genom förenklad upphandling under tröskelvärdena i LOU⁶. Upphandlingen har bland annat haft ett fokus på miljö och energieffektivisering via bergvärme, solpaneler på taket m m.

Förfrågningsunderlaget, som är upprättat enligt branschstandard AMA AF 07 och AFB 22, är daterat 2012-10-12. Annonsering skedde i Wisma Opic 2012-10-12 och sista anbudsdag var satt till 2012-11-09.

Anbuden öppnades 2012-11-13 och ett anbudsprotokoll upprättades som är underskrivet av förbundets ombud och tekniske chefen. Totalt inkom tre entreprenörer med anbud, enligt nedanstående:

- Peab Sverige AB 29 970 tkr
- Oljibe AB 42 750 tkr
- Regmaster AB 44 372 tkr

Efter anbudsutvärdering skedde utskick 2012-11-22 av tilldelningsbeslut tillsammans med anbudsutvärdering. Utvärdering har skett utifrån kriterierna i förfrågningsunderlaget i form av 70 % pris och 30 % erfarenhet och referenser.

Kontrakt skrevs sedan med Peab Sverige AB, 2012-12-18, som hade det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet.

I nedanstående sammanställning redovisas leverantör och deras uppdrag.

Leverantör	Uppdrag
Tyrens Temaplan AB	Förstudie 2008
Projektbyrå i Stockholm AB	Förstudie 2011
Visby ark	Arkitekt/ritningar

⁵ Under 2012 har även kostnader för bygglov på 155 tkr belastat projektet (Huddinge kommun).

⁶ Tröskelvärdet för byggentreprenader är ca 47 mnkr.

Leverantör	Uppdrag
Sweco Infrastructure AB	Mark-och gatuprojektering
Hifab AB	Byggledning/projektledning
Peab Sverige AB	Byggentreprenör
SundaHus i Linköping AB	Webbaserad miljödatabas
JV byggprojekt i Tumba	Energiutredning

5.3. Ekonomi inkl styrning och uppföljning

Nedan redovisas utfall för tillbyggnad av Lindvreten 2011 – 2013 (t o m 15/11), både sådant som bokförts som driftkostnad och som investeringsutgift.

Belopp i tkr	2011	2012	2013	Totalt
Utfall	323	1 562	20 852	22 737

Budgetbeloppet för tillbyggnad av Lindvreten har inte varit med i förbundets officiella budgetdokument, eftersom man inte velat gå ut med detta offentligt innan upphandling genomförts och projektet färdigställts. Direktionen har dock erhållit full information om budgeterade medel för projektet, både vid budgetbehandling och i samband med uppföljande rapportering.

En översiktlig genomgång av klassificering av investeringsutgifter och driftkostnader 2012 och 2013 har vidare skett.

Uppföljning av ekonomin redovisas årligen till direktionen utifrån utfall per feb, mar, juli, aug, sep och okt. Vidare har brandchef/teknisk chef muntlig informerat direktionen om tillbyggnad av Lindvreten vid fyra olika tillfällen under 2012 och hittills under 2013. Tillbyggnaden beräknas vara färdigställd till februari 2014.

Projektdokumentationen finns upplagt i ett digitalt system inom Tensign benämnt Pärmen, som är tillgängligt via webben. Översiktlig genomgång har skett av den digitala dokumentationen. Vi kan bland annat konstatera att 18 protokollförda byggmöten⁷ hittills har hållits samt att dokumentation finns kring ändrings- och tilläggsarbeten (ÄTA-listor) samt betalningsplaner.

Vid granskningstillfället fanns följande diariefört på projektet:

- Uppdragsbekräftelse
- Annon
- Administrativa föreskrifter (förfrågningsunderlag)
- Notis om anbudstidens utgång
- Anbudsöppningsprotokoll inkl anbud och utvärdering
- Tilldelningsbeslut
- Beställning/avtal

⁷ Deltagare förbundets tekniske chef, extern projektledare, representanter för entreprenören m fl.

I och med att investeringsprojektet är pågående finns mycket av den löpande projektdokumentationen fortfarande digitalt i systemet som benämns pärmen. Tillbyggnaden av Lindvreten beräknas vara färdigställd i februari 2014.

5.4. Kommentarer

Utifrån genomförd granskning bedömer vi att upphandlingen av totalentreprenaden kring tillbyggnad Lindvreten genomförts utifrån huvudreglerna i LOU kring affärsmässighet och konkurrens. Företagen som genomfört förstudierna inför tillbyggnaden har direktupphandlats och vi kan konstatera att värdet för dessa upphandlingar understiger gränsen för direktupphandling.

Hifab AB som är ansvarig för projektledning m m har inte upphandlats av förbundet utan avropats genom ett ramavtal som Huddinge kommuns har via sitt fastighetsbolag Huga Bostäder AB. Bakgrunden till detta är att Lindvreten ursprungligen uppfördes av Huddinge kommuns fastighetsbolag och därefter såldes till förbundet. I den ursprungliga byggnationen av Lindvreten anlätades Hifab AB av fastighetsbolaget. Mot den bakgrunden bedömdes Hifab AB ha grundläggande kunskaper om den ursprungliga byggnaden, som även är säkerhetsklassad eftersom den innehåller en ledningscentral. Oaktat detta vi kan konstatera att det använda ramavtalet inte formellt omfattar förbundet, varför avrop av dessa tjänster kan ifrågasättas utifrån gällande regelverk inom upphandlingsområdet.

Leverantörer för arkitekttjänster och de olika delprojekteringarna har direktupphandlats och vi kan konstatera att värdet för dessa upphandlingar understiger gränsen för direktupphandling i LOU.

Den ekonomiska styrningen och uppföljningen av investeringsprojektet bedöms hittills i stort vara tillräcklig, utifrån en genomgång av projektet utifrån frekvens i ekonomisk rapportering och uppföljning, betalningsplaner kontra faktisk fakturering samt hittillsvarande ändrings- och tillägsarbeten.

Brister har dock konstaterats kring klassificering mellan investeringsutgifter och driftkostnader i tillbyggnadsprojektet, då endast 160 tkr bokförts som investeringsutgifter av totalt bokfört belopp under 2012 på 1 562 tkr. Resten har bokförts som driftkostnader. För 2013 har dock en rättvisande klassificering skett.

- Säkerställ att en rättvisande klassificering sker mellan investeringsutgifter och driftkostnader i investeringsprojekt.

Den verksamhetsmässiga styrningen och uppföljningen, utifrån frekvens av byggmöten och rapportering som skett till direktionen om projektets fortskridande, bedöms tillräcklig.

Vi bedömer vidare att projektdokumentationen håller en tillfredsställande standard. Vid granskningstillfället var projektets grunddokumentation diarieförd på ett ändamålsenligt sätt. Övrig dokumentation, som har karaktären av arbetsmaterial, finns digitalt i det webbaserade systemet Pärmen. Efter att projektet har avslutats ska även denna dokumentation diarieföras.

---

6. Avslutande kommentarer

Svaret på revisionsrapporten om upphandlingsverksamheten behandlades av direktionen 2007-01-26, som beslutade att:

- Ge i uppdrag att upprätta ett PM för kvalitetssäkring av direktupphandlingsrapporter, upphandlingsdokumentation och diarietföring samt offerter och avtal senast 2007-06-30.
- I dokumenthanteringsplanen ändra alla gallringsfrister där det står "*bör bevaras*" till "*bevaras*".

Vår uppföljande granskning visar att direktionens beslut med anledning av tidigare revisionsrapport har verkställts och inom angiven tidsgräns.

2013-11-21

Jan Nilsson
Projektledare/uppdragsansvarig

